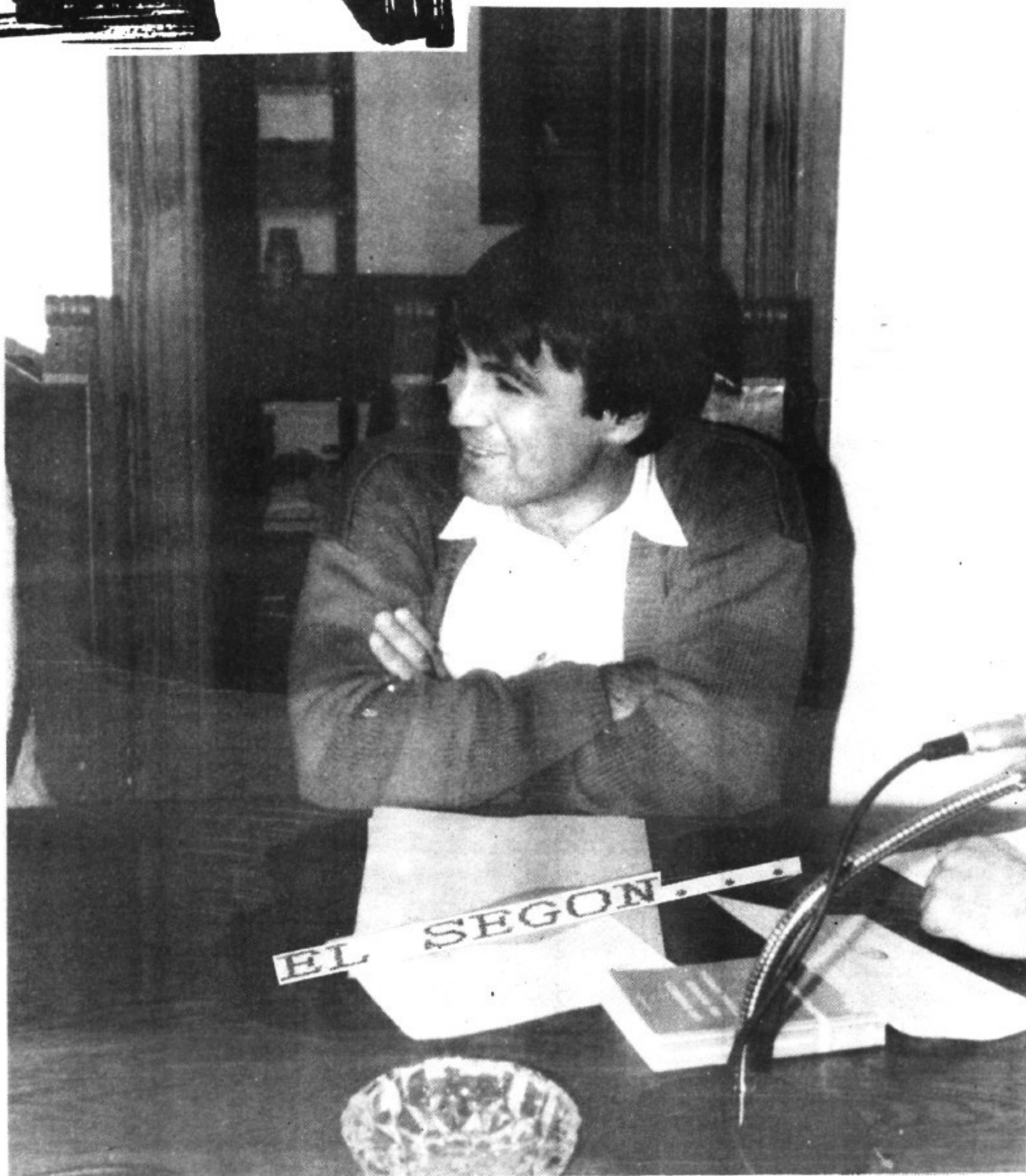

FENT CARRERANY

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT.

SUMARI

Editorial i Sumari,	2
Una imatge val més,	3
Qualque cosa més que gamberros,	4
Temps de matances,	5
Les Herbes,	6
Caixó de sastre,	7
Casa de la Vila,	8
Ressenys Bibliogràfiques,	9
El domini de l'article salat,	10
Torna Neda,	12
Amb una mica d'imaginació,	13
Sa Xerradeta,	14
El dia de la investidura,	16
Demografia, Telèfons,	17
Pàgina Sanitària,	18
Receptes de cuina,	20
Bullit de Notícies,	22
Passatemps,	24
Carrerany Esportiu,	25
Fem Carrerany,	28

EQUIP DE REDACCIÓ

Bartomeu Arbona Quetglas
 Pep Lluís Corresa Martínez
 Jaume Ferriol Fiol
 Antoni Mas Negre
 Jaume Mestre Llompart
 Pere A. Pons Quetglas
 Joana Maria Queralt
 Onofre Sureda Ribas

COL·LABORADORS

Delegació d'Informació de
 l'Ajuntament de Maria
 Pere Crespi i Salom
 Magi Ferriol Bauzá
 Maika Lozano
 Miquel Morey Mas
 Francisca Pons Pastor

Portada:

Pep Lluís Corresa

Editorial

EL RELLEU A LA BATLIA DEL NOSTRE POBLE, JA S'HA PRODUIIT I EN MAGI FERRIOL SERA DURANT ELS PROPER SETZE MESOS EL BATLE.

L'ACTIVITAT DE L'OPOSICIO HA ESTAT PRACTICAMENT SIMBOLICA I TESTIMONIAL SEGUINT EL DESIG MANIFESTAT PER MEMBRES D'A.P. EN EL SENTIT DE QUE NO VOLIEN SABER RES DE L'AJUNTAMENT DURANT EL PRIMER MANDAT DEL PACTE.

LA NO PRESENCIA DEL REGIDORS D'A.P. TANT A LA RENUNCIA COM AL POSTERIOR NOMBRAMENT DE BATLE TOCA HAVER POSAT FI A LA LINIA D'ACTUACIO DUITA FINS ARA I A PARTIR D'ARA, EL GRUP D'A.P., HA DE FUNCIONAR COM EL QUE ES A DINS L'AJUNTAMENT, FENT A MES UNA TASCA EN BE DEL POBLE DE MARIA.

EL RUMOR DE QUE A.P. PASSARA A DEFENSAR A DINS L'AJUNTAMENT, EN EL LLOC QUE LI HA TOCAT, COM GRUP INTEGRAT DINS EL SISTEMA DEMOCRATIC, ELS VOTS QUE LI ATORGAREN LA SEVA CONFIANCA FA POC MES DE SETZE MESOS, OBRIRA UNA NOVA ETAPA DE POSITIVISME.

SI COM SOL PASSAR SEMPRE, EL RUMOR ES L'ANTECAMBRA DE LA NOTICIA, ESTEIM DAVANT UN FET IMPORTANT A LA HISTORIA DE MARIA.

AMB L'ENTRADA DE L'ACTUAL BATLE, HA COINCIDIT UN FET QUE DIU MOLT POC EN FAVOR DEL NOM DE MARIA I DELS SEUS VEINATS, SI SON DE MARIA ELS AUTORS I QUE NO AJUDA A LA NORMALITZACIO DEMOCRATICA DE MARIA I ES, LA TALLADA DELS ARBRES QUE EN EL PRINCIPI DE L'ACTUAL LEGISLATURA S'HAVIEN SEMBRAT.

L'ACTE A MES D'ESSER TERCERMUNDISTA I DE GENT CURTA, NO HA AJUDAT EN RES A MILLORAR LA VIDA DEL POBLE I SI EN CANVI N'HA MATADES D'ALTRES TOTALMENT INNOCENTS.

EL SENTIMENT DE CONDENNA HA ESTAT GENERAL DINS MARIA I AIXO ENS DIU QUE EN BONA PART ALGUNA COSA HA CANVIAT. PER DESGRACIA S'HA DESTRUIT UNA D'ALTRA SEMBRADA PEL GOIG DE TOTS ELS MARIANDOS.

Fotografies:

Pep Lluís Corresa
 Pere Crespi i Salom
 Jaume Mestre
 Pere Pons

Edita:

Associació Cultural FENT CARRERANY
 Femenies, 1
 07519 Maria de la Salut

Imprimeix:

Apostol y Civilizador
 Petra

Nº Depòsit Legal: PM-457/1986

++++++
 + La redacció de Fent Carrerany +
 + no es fa responsable de les +
 + opinions dels qui hi escriuen +
 ++++++

PRENSA
CARRERANY

UNA IMATGE VAL MÉS QUE MIL PARAULES

- Un poc de respecte a la naturalesa.
- Estima la naturalesa, no la destrueixis.
- Això és la mort d'un ésser viu davant un assassí despiadat.
- Què ha guanyat fent això? I si l'hi fessin a ell?
- No destrueixis lo que forma part de la nostra vida.
- Què se soluciona amb la violència?
- T'has divertit fent això?
- Nosaltres depenem dels arbres, la seva desaparició ens durà a la destrucció total.
- Es un fet brutal realitzat per persones que no estimen els seus semblants.
- Què es consegueix fent això?
- No hi ha dret a que passin aquests fets.

Aquests peus per a la fotografia han estat aportats per al.lots de 14 anys.

Es un acte fruit de la incultura en el segle XX, el final d'aquestes personas responsables, d'aquests fets és proper, per sort.

Pere Crespi Salom

QUALQUE COSA MÉS QUE "GAMBERROS"

Davant la publicació d'un article aparegut en la primera pàgina del "Diario de Mallorca" del passat dissabte dia 5 de Novembre i que duia per títol "GAMBERROS A SECAS", m'agradaria fer-li alguns afegitós.

El primer i el més greu és el "d'IGNORANTS". Potser no saben que a les plantes les devem la vida. No seria possible viure sense els arbres ja que ells ens proporcionen l'oxígen necessari pels nostres pulmons i consumeixen l'anhidrid carbònic que en grans quantitats anam generant els humans.

A més a més, els arbres donen un altre aspecte,

un altre aire, un caire d'embelliment.

El segon seria el de "mal intencionats" en el cas de que els autors ho hagin fet com a venjança i en aquest cas se'ls pot donar el qualificatiu de "covards", perquè, vaja mena de venjança!. No són capaços d'enfrontar-se cara a cara amb les persones.

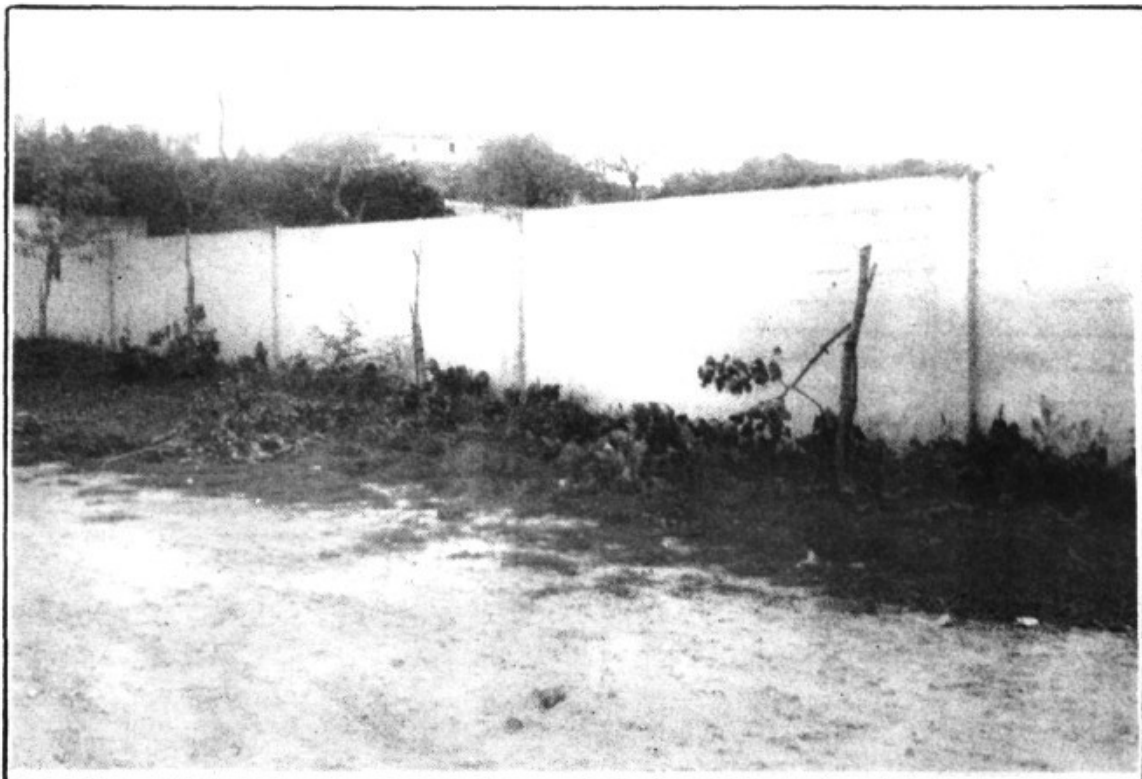
M'agradaria pensar que els autors de tal malifeta, no són veïns del nostre poble, ja que si és així els convendria fer una forta meditació sobre els fets de "la nit de Tots Sants".

Som un d'aquells que pensa que fets com aquest no ens ajuden en res a

l'hora de canviar la negativa imatge que tenen de nosaltres fora de Maria. Si volem un poble més habitable, més embellit, serà amb l'ajuda de tots. Si uns fan i uns altres desfan no farem res.

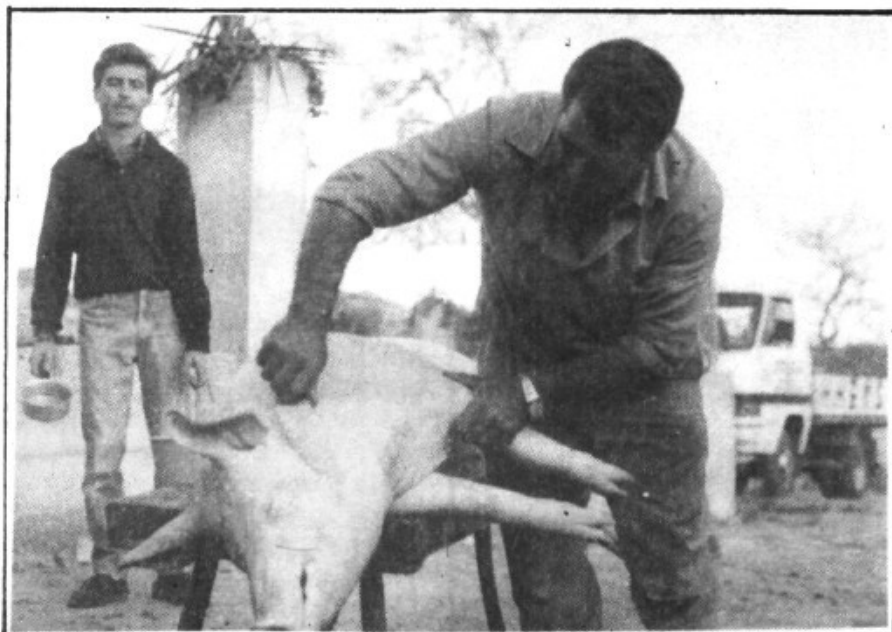
Per acabar pregaria que els qui tinguin res a dir donin la cara i presentin alternatives vàlides si és que volen fer que el nostre poble camini.

Onofre Sureda.

TEMPS DE MATANCES

A finals d'octubre o primers de novembre, per Tots Sants, les temperatures han refrescat un poc després de la llarga temporada estiuenca. Els rebosts comencen a minvar un poc, les sobrassades s'acaben i la gent del poble començarà a sacrificar els primers porcs, la matança domiciliària ha començat. Tots tenim bon records de les matances, qui de nosaltres no menjaria un plat de sopes, d'arròs o se torraria un bon tros de llom damunt el caliu i qualque tord xernobilenc.

Crec que tots hi participariem però hi ha un punt important previ: la salut.

Es de vital importància el reconeixement dels porcs en viu abans de la matança per part del manescal. Quants sacrificis s'han fet altres anys sense avisar prèviament l'Ajuntament? Coneixem el risc que suposa oblidar-ho?

En aquest reconeixement de la carn del porc és imprescindible observar i verificar si hi ha triquinosis, és a dir, si el porc conté un paràsit anomenat "triquina" (*Trichinella spiralis*). És un cuc en forma de fil, paràsit de l'home, el porc i altres mamífers com la rata. Aquest paràsit té deformisme sexual, els mascles mideixen 1'5 mm. de llargària i de 3 a 4 les femelles; es reproduïx en els budells de l'hoste (animal paràsit) i produeix més de 1000 larves, que per la paret intestinal passen al torrent circulatori i s'enquisten a les fibres musculars, preferentment del diafragma o dels músculs intercostals i poden provocar la mort. El porc pot agafar aquest paràsit quan menja i l'home quan consumeix porc.

BONES MATANCES A TOTS

Pere Crespi i Salom

LES HERBES

J'a hem vist la importància que tenien les herbes pels pobles antics, fins i tot els patricis les empraven per fer salses, moguts pel desig de dissimular el sabor dels aliments amb salaó o secs, que de vegades no era molt agradable. L'ús de les fines herbes, va ser important fins el segle XX en que la incursió dels conservants artificials, va suposar un canvi en es hàbits de l'alimentació

BORRATJA (Borago Oficinalis)

El seu nom, ve del llatí "Burra" que vol dir "pèl aspre", és originària del Mediterrani. Fa ramelletes de flors de color blau, tant les flors com les fulles són comestibles, i el sabor d'aquestes darreres, es paregut al del cogombre (pepino). Les flors es poden confitar com les de les violetes, i són utilitzades en pastisseria per la decoració dels pastissos. Les fulles són utilitzades amb diferents begudes, (suc de poma) amb ensalades i cuites amb col.

Amb tisanes, és refrescant i tant es pot prendre calenta com freda. Es diu que fa un efecte meravellós sobre la ment i el cos.

Les infusions de flor i fulles son *Emolient, Sudorífic, Diurètic, Refrescant, Calmant, Depuratiu.....

ORTIGA (Urtica dioica)

És una de les més comuns de les males herbes, fàcil de reconèixer, i que té nombroses propietats medicinals. Son perennes; les fulles són de color verd obscur, les més joves tenen sabor salat i després de ser bullides s'empren amb ensalades.

Fresques o seques són una excel·lent tisana que actua com a purificador de la sang i perquè té molta quantitat de vitamina C preveu els constipats.

L'Ortiga feta amb infusió és: Estimulant digestiu, *Diurètic, Antidiarrèic, Depuratiu, *Hemostàtic, *Antidiabètic.

Maika Lozano

VOCABULARI

DIURÈTIC. - Que favoreix la producció d'orí
HEMOSTÀTIC. - Talla les hemorràgies
ANTIDIABÈTIC. - Evita l'excés de sucre a la sang
EMOLIÈNT. - Relaxa o ablanda les parts inflamades

Caixó de sastre

SINOPSI: Des de petit, a Gervasio García de la Lastra li varen dir que arribaria molt alt. Arribaria a ésser un heroi. I s'ho va creure. Com es va creure que ser un heroi consisteix amb exaltar-se patriòticament i opinar que el militarisme es la màxima expressió del bé. La veritat és que a Gervasio li ocorrien coses tremendes. Per exemple, cada pic que sentia una marxa militar, els cabells se li posaven de punta i sentia com si una navalla barbera li patinàs per l'espinada.

Després, ja de major, durant la guerra civil, quand l'Armada Francesa el va convertir en el número 377A, Gervasio va descobrir que ésser un heroi no tan sols resulta molt difícil si no que, a damunt, qualsevol ho pot ser, fins i tot un traïdor.

COMENTARI:

Hi ha en aquesta novel·la, la qualque cosa d'autobiogràfic de l'autor i molt de retrat de família de la classe mitja provinciana. Delibes descriu els membres d'aquesta família, utilitzant un llenguatge ric i senzill al mateix temps, musical i suggestiu.

UN PLAT

Crêpes a la espinaca

INGREDIENTS:

Per quatre persones: dos tasses de farina, tres cullerades de mantega*, un ou batut, una culleradeta de llevadura en pols, tres tasses de llet, un paquet d'espinacs congelats, tres cullerades de sucre, ((nou moscada, sal i pebre bo))

PREPARACIÓ:

Coure els espinacs, escorrer-los, els piquen molt fins i s'afegeix una cullera de mantega, una pessigadeta de nou moscada i una altra de pebre bo. Preparau una salsa bexamel. Rectificar de sal i pebre bo i afegir una altra pessigadeta de nou moscada. Prepareu la pasta pels crêpes mesclant molt bé mitja cullera de mantequilla fosa amb la resta de la farina, l'ou batut,

⌚ Horas:

minutos: 45 🍳

l'altra tassa i mitja de llet, llevadura en pols, mitja culleradeta de sal i un quart de culleradeta de pebre bo. Fec els crêpes amb una paella petita. Vagi col·locant successivament damunt cada crêpe una capa d'espinacs; cubrir-ho tot amb bexamel calenta.

* Mantequilla.

NATURAL

Afrontar la menopausia

Al finalitzar el cicle ovàric, es produeixen uns canvis hormonals que en algunes dones ocasionen determinats trastorns psicològics, alteracions amb l'estat d'ànim, irritabilitat i estats depressius. Per fer front a aquestes molèsties pot ser molt útil la ingestió de dues infusions diàries d'artemisa.

RECEPTA: Posar cinc grams de la planta en una tassa d'aigua bullint, tapar i deixar que reposi uns cinc minuts. Filtrar i endolçar amb mel.

CINEMA

S CORSESE, director de L'última temptació de Crist, no va imaginar que la seva pel·lícula fos tan polèmica a nivell mundial, si bé al nostre país han estat molt minoritàries les manifestacions d'organitzacions ultracatòliques. Aquest film, ens mostra la vida del Messies com a ser humà, amb ses seves debilitats i virtuts, on finalment prevaleix la versió tradicional catòlica, suscitant la polèmica damunt una al·lucinació abans de la mort quan Crist és a la creu.

Aquesta pel·lícula basada en una novel·la de Kazantzakis, no va tenir èxit destacat als festivals de Venècia i Sant Sebastià.

MÚSICA

El grup irlandès U2 anirà a Madrid per presenciar l'estrena de la seva pel·lícula RATTLE AND HUM, títol aquest del seu darrer disc. Els beneficis d'aquesta premier aniran destinats a Amnistia Internacional.

José Luis Corresa

Casa de la Vila

COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 27 D'OCTUBRE

=====

Amb assistència de tots els seus components, es prengueren els següents acords:

- 1.- Aprovació de l'acta de la sessió anterior.
- 2.- Aprovació, a proposta de l'Alcaldia, d'activar el cobrament dels morosos. El Sr. Oliver explica les actuacions seguides i que donarà solució definitiva a finals de Novembre.
- 3.- Aprovació de les propostes del grup Municipal IDM:

- Sol·licitar informació sobre subvencions per a raticides.

- Destapar la Siquia Reial, per on atravesa la carretera de Muro, per evitar innundacions.

- 4.- Aprovació de les següents factures:

- A P. Serra, per pintura interior Escola de Baix.... 370.406 pts.

- A S.Reynés, per arreglar la siquia Plaça des Pou... 225.512 pts.

- A B.Quetglas, per arrambador plaça de Dalt..... 240.240 pts.

- A Vallados Rotger, per lloguer cadires a Festes.... 130.760 pts.

- A Forn Can Terès, despeses Festa Donants de Sang... 218.700 pts.

- 5.- Precs i preguntes: El Sr. Oliver prega es procedeixi a adecentar les escombraries de Sa Gravera des Puig.

PLE EXTRAORDINARI DE DIA 31 D'OCTUBRE

=====

No assisteixen, sense justificació, els regidors Srs. Oliver, Torrens i Morey, del grup municipal d'AP. Es prengueren els següents acords:

- 1.- Aprovació de l'acta de la sessió anterior (21-10-88)

2.- Proclamació, per unanimitat dels assistents, com a nou Batle, de Magí Ferriol, després de la votació nominal. Aquest prengué possessió prometent el càrrec.

Finalment, dirigí unes paraules als presents exposant les seves idees i desitjos, sol·licitant la col·laboració dels regidors i de

tots els veïnats per a la bona marxa del municipi.

COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 10 DE NOVEMBRE

=====

Nova composició de la Comissió de Govern:

BATLE-PRESIDENT: Magí Ferriol Bauzá (IDM)

1er TINENT-BATLE: Bartomeu Monjo Sureda (IDM)

2on TINENT-BATLE: Rafel Oliver Mas (PSOE)

3er TINENT-BATLE: Miquel Torelló Mas (UM)

Amb assistència de tots els seus components, es prengueren els següents acords:

- 1.- Aprovació de l'acta de la sessió anterior (27-10-88)

2.- Aprovar la proposta d'Alcaldia de cobrar les fotocòpies als no residents a 5 pts/unitat, tenint els residents 10 fotocòpies gratuïtes. El Sr. Oliver s'abstén.

Aprovar també, a proposta de l'Alcaldia, condemnar amb la més enèrgica repulsa, el vandàlic acte de la destrucció dels arbres del camp d'esports.

- 3.- Encarregar el Projecte Tècnic de "Reforma i Millora de l'Enllumenat Públic" a l'enginyer Sr. Verger Ripoll.

4.- Aprovar el traspàs de la sepultura nu. 132 a favor de Magdalena Ferriol i fills.

5.- Adjudicar les obres "Acondicionament del camp de futbol" a l'empresa Fonthisa per un total de 1.950.000 pts.

6.- Informació de les conversacions de l'Alcaldia amb els funcionaris, i dels diferents robos produïts els darrers dies.

7.- Informació del Regidor-Delegat d'Hisenda, Sr. Oliver, sobre les actuacions en el tema dels morosos.

- 8.- Aprovar 3 expedients d'obra menors.

9.- Precs i preguntes: El Sr. Miquel Torelló prega s'aclari el tema dels escrits fotocopiats sobre l'expedient d'obres del regidor Miquel Oliver.

Ressenyes Bibliogràfiques

"ARA QUE JA NO ES AMB MI"

Sussí Morell, periodista, ha treballat molt de temps a la revista "Cuadernos de Pedagogia". Més tard, el consell-departament literari de Laia, a "Papers de Joventut", a l'INEF, on era responsable d'una digníssima revista d'esports...fins que trenca els esquemes per fer-se novel·lista.

"Ara que ja no és amb mi", conta una intensa relació amorosa, emmarcada en els anys de la transició política espanyola, de dos personatges contraposats, antagònics, tant per generació (ell rondant la quarantena d'anys i ella adolescent) com per plantejaments polítics (ell que defuig els comportaments burgesos mentre ella n'és filla). Aquest és el bessó argumental d'aquesta brillant novel·la.

13'5 X 21cms.-134 pàgines.-Preu amb IVA: 796'-- ptes. -Editorial Moll -1988.

"LLUNA DE L'ALBA"

Sota el títol, Antoni Artigues presenta una breu antologia poètica d'obres de Vicent Andrés Estellés, Damià Borràs, Joan Brossa, Miquel Herrera, Ovidi Montllor, Guillem Nadal, Miquel dels Sants Oliver, Pau Riba, Bartomeu Rosselló Pòrcel, Josep M. de Sagarra, Antoni Socias, Jaume Vidal Alcover, Marià Villangómez i Cèlia Viñas, que d'una o altra forma tenen la lluna com a tema de cada composició.

Antoni Artigues, recollat en els esplèndits dibuixos de Jaume Garcias, ha aconseguit fer d'aquesta antologia poètica que ve acompanyada de refranys, endevinalles i embarbussaments, una atractiva proposta lúdica per a tot tipus de públic lector, si bé és una eina de treball molt útil per a totes les activitats complementàries a la classe de literatura.

19'5 X 24 cms.-48 pàgines.-Preu amb IVA: 575'-- ptes. -Editorial Moll 1988.

"CENT I TANTES TONADES TRADICIONALS DE MALLORCA"

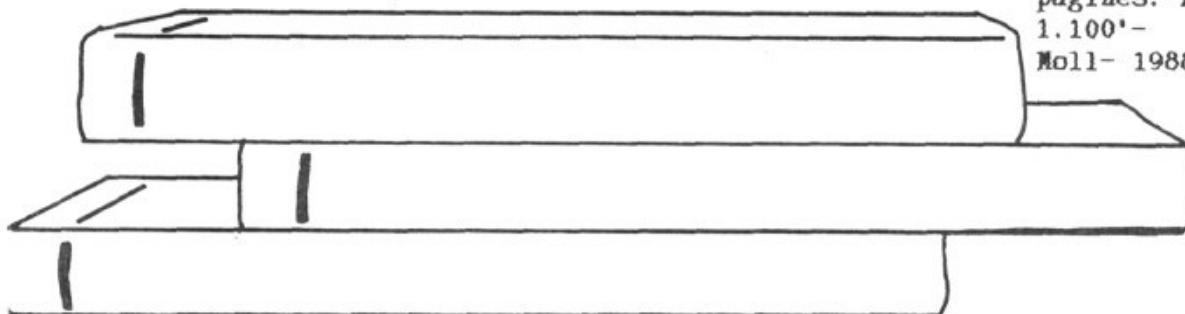
Antoni Riera Estarellas, encoratjat inicialment pel Pare Ginard (autor del "Cançoner Popular de Mallorca") inicià a l'any 1969 l'àrdua tasca de recórrer distints pobles de Mallorca per tal d'arreglar el major nombre possible de tonades populars.

D'aquesta manera, l'autor, amb tot el material reunit, n'ha fet una tria personal que es pot considerar un complement de tot allò publicat fins ara sobre aquest tema. L'obra està dividida en sis parts: les cançons de treball, i el romancer, tonades referents a les festes de Nadal, Pasqua Florida, festes diverses i altres de temes variats.

En definitiva, "Cent i tantes tonades tradicionals de Mallorca" pot ser una eina pràctica i assequible pels qui estimen la nostra cultura tradicional-musical, ja sigui per delit o per ensenyar-la a les escoles.

13'5 X 21 cms.- 200 pàgines.-Preu amb IVA: 1.100'-- ptes.-Editorial Moll- 1988.

Tomeu Arbona.

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

ELS DOMINIS DE L'ARTICLE SALAT

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

EL PARLAR SALAT DINS EL CATALÀ

Aquest article pretén donar a conèixer un fet ignorat per la majoria de ciutadans de les nostres illes no versats en qüestions lingüístiques. Sovint aquest desconeixement els fa opinar partint de premisses falses i arribant, es clar, a conclusions errònies i confuses.

Així començaré per esbrinar certs aspectes del català que es parla a Mallorca, anomenat mallorquí, però que a Menorca és anomenat menorquí, a Eivissa, eivissenc, a Formentera, formenterenc, a Sineu, sinever, a Sóller, solleric, etc., referint-nos de tal manera a aquell català amb uns trets característics que es parla a un determinat territori i que el diferencien d'un altre. Per tant, cosa acceptada pels lingüistes, per referir-nos a la mateixa llengua que es parla totes les Illes Balears, l'anomenaré català balear, varietat del català parlada a les Balears.

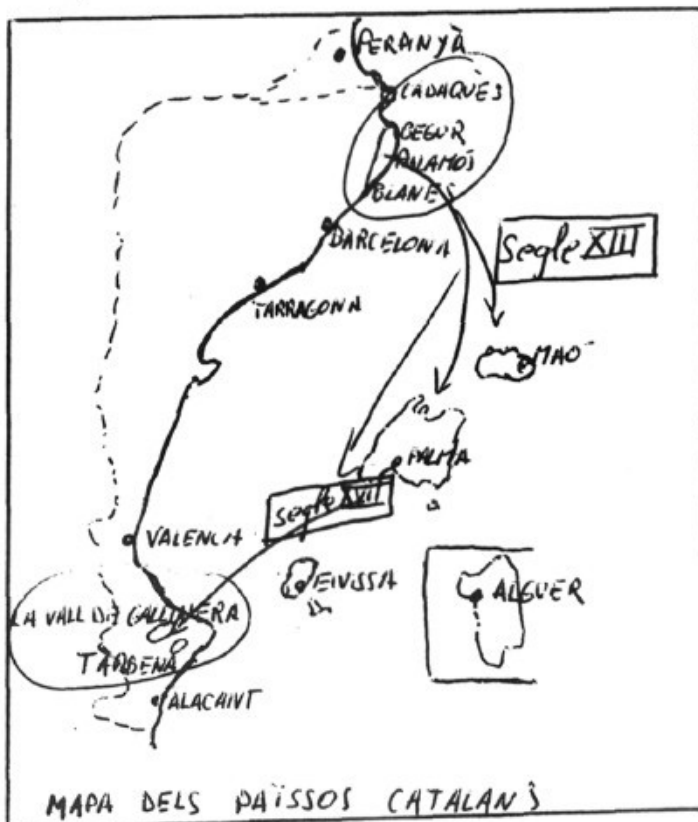
EL SALAT, DE LA ZONA COSTERA GIRONINA A LES BALEARS.

El balear, pel fet geogràfic del seu aïllament, és la forma del català que ha conservat més arcaïsmes. El seu lèxic és, majoritàriament, el català duit pels repobladors que vingueren amb Jaume I, amb petites influències àrabs, castellanes i angleses (aquestes dues amb molta intensitat als darrers anys). I el que té d'especial el Balear, enfront del català oriental, dins el que està inclòs, és la utilització de l'article salat, entre d'altres.

Diu la "Gran Enciclopèdia Catalana": "Parlar salat LING Conjunt de parlars del català central, del qual es considera un subdialecte, caracteritzats per l'ús (com en el català insular o balear) de l'article es (s'), sa (s'), es, ses, derivat d'ipse, ipsa, en comptes d'el (l'), la (l'), els,

les, derivat d'illu, illa. Es troba a Cadaqués, i s'estén des de Begur fins a Blanes pels pobles banyats per la mar (Llafranc, Palamós, Sant Feliu de Guixols, Tossa, Lloret) i els qui són a pocs quilòmetres de la costa (Castell d'Aro, Vall-llobrega, Llofriu). La toponímia, amb l'article ipsu, ipsa fossilitzat, testifica l'existència d'una primitiva zona molt més ampla d'aquest article. Salen especialment els més vells, com a registre aplicat al grup intern i que substitueixen per l'article literari en la comunicació externa. Un cert declivi del seu ús, especialment entre els joves, contrasta amb la gran vitalitat de què gaudeix a les Balears. (Joan Veny i Clar)".

El fet de què la majoria dels repobladors catalans del segle XIII fossin d'aquesta zona, (observau el mapa) la franja costera de l'Empordà, posà la base dels fonaments lingüístics del Balear actual.

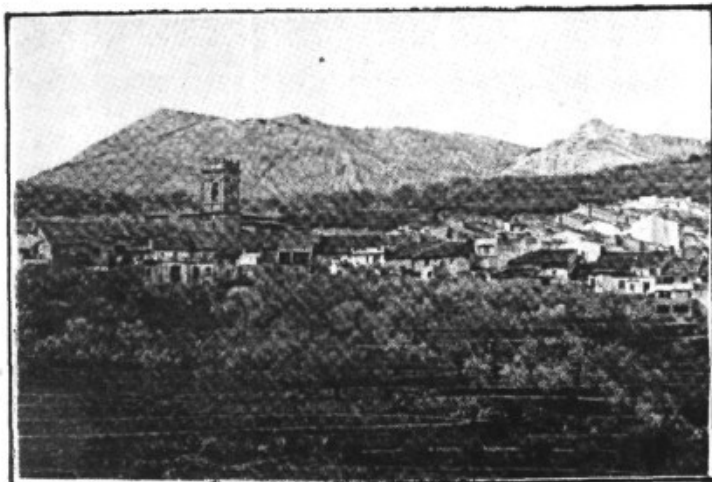
DE MALLORCA A VALENCIA

Un altre repoblament, en sentit contrari, de les Illes cap a la península, i en una època distinta (segle XVII) fa que les localitats alacantines de Tàrbena i la Vall de Gallinera parlin el mallorquí i, en conseqüència també emprin l'article salat.

Per saber un poc més sobre aquestes dues localitats "mallorquines" dins terres valencianes cercam el que diu la "Gran Enciclopèdia Catalana" sobre elles:

"TARBENA Municipi de la Marina Baixa, situat en unes afaus del pre-bètic intern valencià tancades a llevant per l'esquerpa serra del Ferrer (859 metres d'altura), orientada de nord a sud i amb abundoses pedrisses al flanc interior, al peu del qual es desplega una xarxa de barrancs longitudinals, que afluïxen i formen la capçalera del riu d'Algar (Vall de Tàrbena)... Entre les fonts cal comptar la d'Olbis, d'Albicà i de Guardiola; la Grossa i la de Casivanyes permeten unes 75 ha. de regadiu. D'un miler d'ha. de secà, la meitat són dedicades a l'ametller, i de les 2.700 ha. incultes, 2.000 són classificades com a pastures. El nombre de treballadors agraris és de 250. La vila (1.026 habitants; 560 metres d'altura; 31'88 km² d'extensió) es troba a ponent del tossal (696 m.alt) on s'aixecava el Castell de Tàrbena, d'origen islàmic... Lloc de moriscs (64 focs el 1602), fou de la fillola d'Ondara; després de l'expulsió (1609), fou repoblat per mallorquins, i la parla dels tabernins conserva trets de mallorquinisme (article salat i lèxic); la tradicional elaboració de la sobrassada és també un record dels repobladors."

VALL DE GALLINERA, LA Municipi de la Marina Alta, als vessants orientals de les serres pre-bètiques valencianes, centrat per la vall de Gallinera, drenada per la rambla de Gallinera (anomenada després el Calapatar o riu Bullent), que corre entre els vessants septentrionals de les serres de la penya del Capellà, de la roca Foradada (861 m.alt), del

TARBENA (ALACANT)

Cavall, de Gellibre i de Segària i els costers meridionals de la serra de la Safor (1.011 m.alt) i de Gallinera (on hi ha el castell de Gallinera, que tingué la jurisdicció i donà nom a la vall i al municipi). Ultra 4.178 ha. incultes n'hi ha 1.113 de secà, dedicades en un 56 % a oliveres i en un 12 % a garrovers, i la resta a cerealicultura antiga, molt decadida. Cal afegir actualment 200 ha. de cirerers i unes 15 ha. de regadiu. Té 53'06 km² de superfície i 1.107 habitants. La població morisca arribava a 400 focs el 1.604, any de l'expulsió, i la Vall de Gallinera donava nom a una demarcació o fillola morisca. El 1.646 restaven només 73 veïns, i fou repoblada el segle XVII amb població mallorquina, gràcies a la qual assolí 1.310 habitants el 1787. Des del 1920 la demografia és de signe negatiu. La capital del municipi és el poble de Benialí. Comprèn també 7 pobles i 7 despoblats".

Com podeu veure, la llengua és una cosa viva, és un conjunt de varietats, de dialectes, que tots li donen riquesa. Cneixent-la i coneixent els seus pobles l'estimarem més.

Magí Ferriol

Bibliografia:

- "Els parlars catalans" J.Veny E.Moll
- "Gran Enciclopèdia Catalana"
- "Síntesi d'història de la Llengua Catalana" C.Duarte i A.Massip Ed. de la Magrana.
- "Estudis de Lingüística Catalana" E.Alarcos Ed.Ariel

TORNA NADAL

En arribar els dies fets, després d' haver caigut totes les fulles dels arbres, que ens diuen que la tardor ha finalitzat, és temps d'abric, xemeneies, foganyes, llar. És nadal, dates en les quals els pobles cristians celebren el naixement de Crist. Podríem dir que aquest desperta en l'home tots els sentiments que d'humà té.

La seva celebració és del més pintoresc, doncs es mesclen les dues cares, l' abans anomenada, de calor de llar, humana, afable... i la hipòcrita, amparada en l'anterior.

Les guerres fan un "alt el foc" aquest dia en concret, els informatius ens xerren més de PAU, -sol ser més greu un atemptat en aquestes dates que en qualsevol altre dia de l'any-, els polítics ens mostren més la cara humana que la política, els marginats pareixen més marginats i els rics més caritatius. S'engalanen els pobles, les persones i les taules. Però, tristement, tot això és mentida segueix haguent fam, quimeres, atemptats, guerres,...

El vell possiblement pateix fred, la portera no podrà sopar, el drogadicte continua estant al carrer, la soledat acompanya a molta gent. I mentrestant altres brinden amb copes de fi cristall.

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món.

Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin veritablement conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes heredes de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-hi al màxim.

Per Nadal xerram més del proïsme, però només en xerram, tots aquests sentiments que fugen per les nostres boques, tan sols fugen, no es materialitzen, i és aquesta la cara hipòcrita de Nadal.

L'home que diu ser superior als altres animals, per tenir intel·ligència, no ha sabut emprar aquesta "virtut" amb els seus consemblants.

Malgrat tot, tenen aquestes dates no sé què de màgic, tan adornades, amb llums de mil colors, cànctics, etc., que les converteixen en un mostrador on la gent es pot mirar sense veure's, que les fan esperades per tots, ens sentim millor en aquests dies.

Serà per que el pas a un any nou ens fa pensar que viurem millor?.

BON NADAL.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

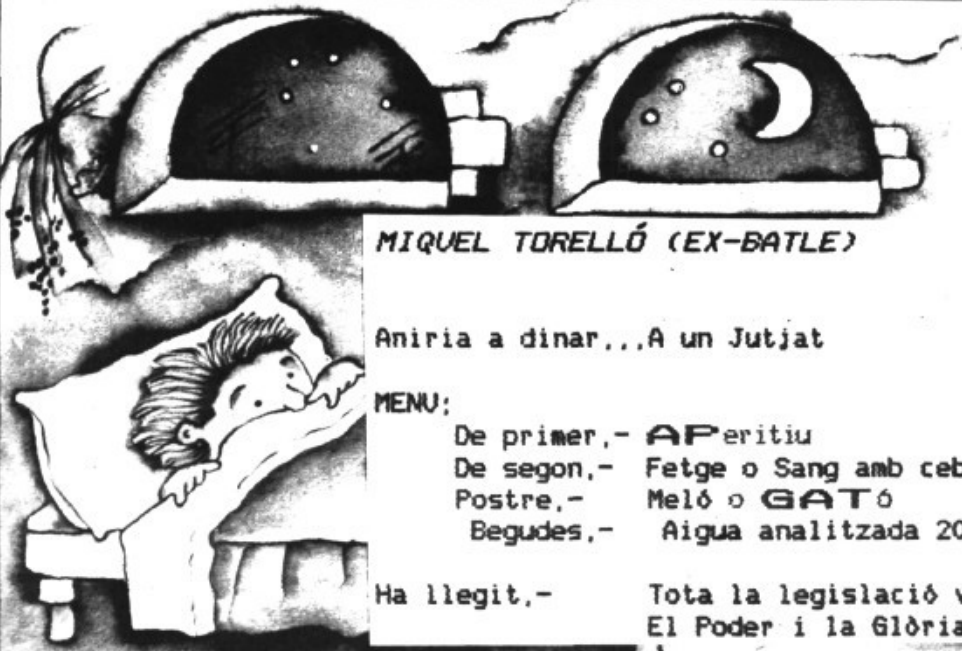
AMB UNA MICA D'IMAGINACIÓ

Dedicarem un petit espai als diferents personatges de la vida del nostre poble, amb una mica d'imaginació i bon humor. Ens imaginarem quines serien les seves preferències en cuina, llocs, lectura,....

On anirien a dinar?

Quin seria el menú?

Què es el darrer que han llegit?

MIQUEL TORELLÓ (EX-BATLE)

Aniria a dinar... A un Jutjat

MENU:

De primer, - **APeritiu**
 De segon, - Fetge o Sang amb ceba (setze jutges menjen,...)
 Postre, - Meló o **GATÓ**
 Begudes, - Aigua analitzada 20 dies abans

Ha llegit, - Tota la legislació vigent
 El Poder i la Glòria (de Graham Greene)

med. a. m. f.

MAGÍ FERRIOL (BATLE)

Aniria a dinar... A Cabrera o al Puig Tomir

MENU:

De primer, - Sopa de lletres
 De segon, - Llengua amb Tàperes
 (de Son Roig)
 Postre, - Crema Catalana
 Begudes, - Vi de potada i Cava

Ha llegit, - Tots Sants

RAFEL OLIVER (CANDIDAT)

Aniria a dinar... A IGUALADA

MENU:

De primer, - can**APes**
 De segon, - **TALLER**ines amb a**BALONS**
 Postre, - **P**astissets d'aig**OR**dent

Ha llegit, - Crònica d'una mort anunciada (G. Márquez)

Maika Lozano

SA XERRADETA:

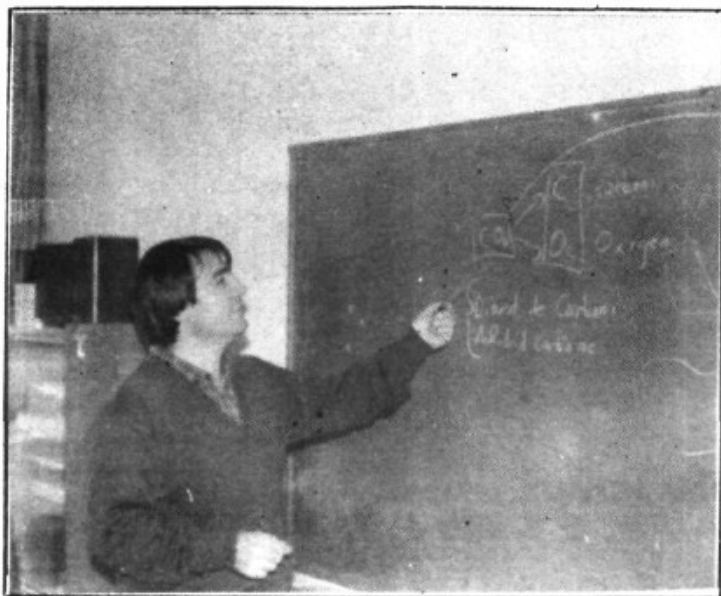
En Magí, té un aspecte aparentment seriós, traït per una mitja rialla cínica que se li escapa fora cap mala intenció. Em reb les preguntes amb una mica de sorpresa irònica i les respon pausadament sense l'actitut autoritària tant freqüent dels mestres d'escola d'un temps.

Després de molts d'intents per consolidar una Associació Cultural a Maria, va nèixer l'Associació Cultural Fent Carrerany.

"FINS QUE EL DARRER QUE ENS PLANTEJÀREM SÈRIOSAMENT VA SER FENT CARRERANY., AQUI HA HAGUT UNA CONFUSIÓ ENORME PERQUÈ UNA DE SES PRIMERES REUNIONS QUE TINGUEREM JA VA SORTIR CLAR QUE HAVIA GENT QUE JUST TENIA INTENCIONALITATS POLITIQUES I ALTRES QUE TENIEM INTENCIONALITATS CULTURALS; N'HI VA HAVER QUE SE'N DESFEREN COMPLETAMENT QUAN VEREM QUE ALLÒ NO HAVIA DE SER UNA LLISTA POLITICA, I QUEDAREM PRECISAMENT ELS QUE TENIEM GANES DE, TAN ESTANT DINS L'AJUNTAMENT COM ESTANT DEFORA, DE FER LES COSES QUE TENIEM INTERES DE FER"

I és aquest el camí triat, organitzant el grup polític que seria el responsable d'afiançar l'activitat cultural que, fins a les hores, estava poc recolitzada per l'Ajuntament.

A hores d'ara, Magí com a Batle de Maria, no voldria ser recordat com el Batle que ha fet o deixat de fer coses, sino com el Batle que ha actuat amb imparcialitat i justícia i facilitat la convivència entre els veïnats, al marge de tota ideologia o programa polític.

DADES BIOGRAFQUES

En Magí Ferriol Bauzá, neix l'any 1954, cursa els estudis primaris al poble, anant a Ca Ses Monges i després a l'escola d'alt, preparà l'ingrés amb el mestre Toni Llampiner. L'enviaren a Lluc quan tenia deu anys on les muntanyes i el paisatge li deixaren uns bons records dels tres anys que va romandre a Lluc; no així els que li queden de l'educació que rebé allà -un tant tètics-. Continua el Bachiller a l'Institut d'Inca. La seva intenció de cursar estudis de pilot comercial, quedaren frustrades pel fet de no fer-se a les Illes, haguent de conformar-se amb els estudis de Magisteri, com alternativa per la qual no tenia cap interès, essent a l'Escola Universitària on va nèixer la forta vocació passional que sent pels temes de l'Educació i la Cultura. Després d'un any de pràctiques al col·legi Eugeni López, començà com interí a Establiments, aprovant les oposicions l'any següent; anà a Petra un temps molt curt abans d'agafar la plaça en propietat a Maria.

Aquestes mateixes inquietuds culturals i educatives són les que li varen acostar al món de la Política Local, amb intenció de fer possible la concòrdia entre les diferents entitats culturals del poble i revitalitzar-les en allò que fos possible des de l'Ajuntament

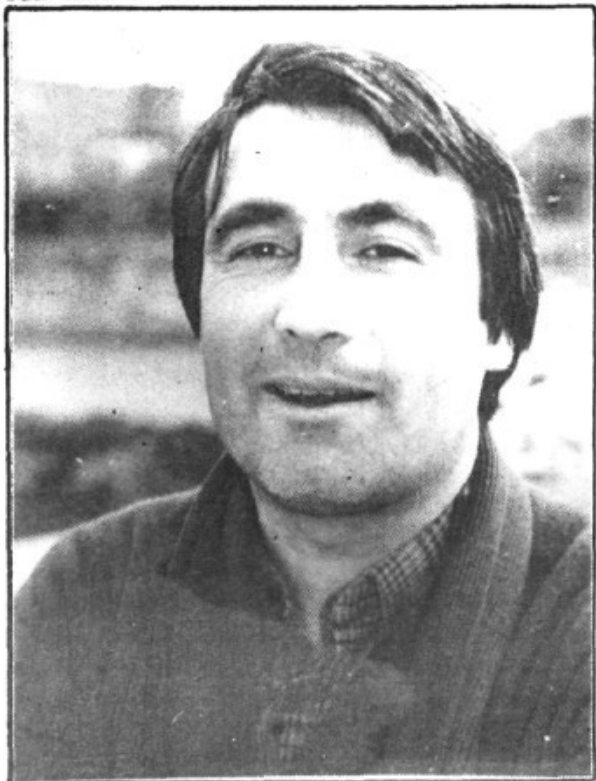
MAGÍ FERRIOL, BATLE DE MARIA.

"QUAN UNA PERSONA ACTUA TOTA SOLA DAVANT UN FET, ES QUAN HI HA ES PERILL DE QUE ALLO QUE TU PENSES, CREGUIS QUE SIGUI EL QUE ESTA BEN FET, I SA POLITICA ES PRECISAMENT LA UNIO DE GRUPS I GENT QUE TENEN SA MATEIXA IDEA, QUE PENSEN IGUAL PER ANAR A CERCAR AQUELL BÉ."

FESTES:

"HE ANAT ANALITZANT EL QUE HAVIA EXACTAMENT A LES FESTES I VEIG QUE ES MES O MANCO EL QUE HAVIA L'ANY PASSAT; TAN EN ORGANITZACIO COM EN ACTES; PERO VA SER DISTINTA LA IL·LUSIO PER PART DE LA GENT: JA ES EL SEGON ANY I NO ES LA MATEIXA NOVETAT."

POT SER QUE HAGI HAGUT PROBLEMES PARTICULARS EN CASOS CONCRETES QUE QUALCU HA ENCES CONTRA JO COM A REGIDOR I NO S'HAN PARLAT CLAR, APOSTA NO ENS HEM ENTES. L'IDEAL SERIA QUE PEL GENER JA POGUESSIM PROGRAMAR AQUESTES COSES A FI DE QUE NO HAGUES COINCIDENCIA O INTERFERENCIA D'ACTES. PER AIXO ES NECESSITA VOLUNTAT DE FER-HO PER PART DELS DIFERENTS GRUPS, TENINTSE EN COMTE MUTUAMENT. ESSENT AIXI, JO VULL ASSUMIR LA RESPONSABILITAT DE LA COORDINACIO."

PACTE:

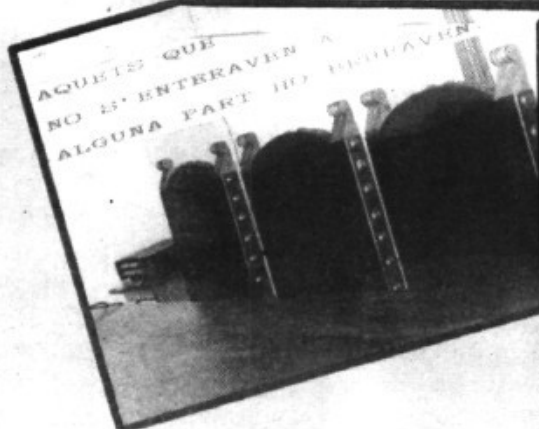
"JO PENS QUE, EN GENERAL, EL POBLE SE'N SENT MOLT BENEFICIAT AMB ELL. EN CANVI EN SORTIM MOLT PERJUDICATS NOSALTRES PEL DESGASTAMENT CONSTANT, PATENT, D'ESTAR CONTINUAMENT AMB UNS I AMB ELS ALTRES."

Tenguent en compte les limitacions del nostre poble, el Batle es conscient de que per manca d'infraestructura, pressupost i personal, no es poden realitzar les activitats de manera tan eficaç i ràpida com es voldria.

AQUEST PACTE ES UN CAS BASTANT ESPECIAL PER HAVER ESTAT TAN REPARTITS ELS REGIDORS I ESTAR TOTS EN MINORIA; FINS I TOT DINS EL PACTE ENS TROBAM IGUAL, LA CUAL COSA FA QUE HAGI D'HAVER UNA ACTITUD DE LLUITA I DIALEG I NO HI HAGI UN PODER ABSOLUT DEL GRUPS. MALDAMENT QUI HAGI QUEDAT AL MARGE PUGUI DIR QUE AIXO NO ES AIXI.

Pere Antoni Pons Quetglas.

EL DIA DE L'INVESTIDURA:

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT

Pep Vanrell Mercader, morí el 7 de novembre a l'edat de 55 anys. Va viure al carrer de Sa Tanca, 5.

Que descansi en pau.

BENVINGUTS

Na Maria Margalida Ferriol Bergas nasqué el dia 11 de novembre. Es filla de Pedro i de Margalida.

Que tot siga enhorabona

JA L'HAN FETA

En Toni Font i Na Francisca Buñola, es casaren el passat dia 5 de novembre. El seu domicili és al carrer Major nº 55.

Que el vostre amor no acabi mai.

TELÈFONS D'INTERÈS

METGES DE GUARDIA

Dies	Localitat	Telefons
DILLUNS	MARIA	52 52 65 52 52 87

DIMARTS	LLORET	52 02 78

DIMECRES	COSTITX	51 31 57

DIJOUS	LLUBÍ	52 22 61

DIVENDRES	SINEU	52 08 18 52 02 92

Angel 24: 28 13 13

Abonat: 629

CAPS DE SETMANA:

del dissabte a les 14 hores
al dilluns a les 9 hores:

SINEU 52 02 92

Angel 24: 28 13 13

Abonat: 629

GESA INCA

AVARIES: 500700

BOMBERS: 0 8 5

AMBULATORI

D'INCA : 502850

SON DURETA: 239447

AMBULÀNCIES: 523030

523403

502850

MARIA

AJUNTAMENT: 525002

525194

METGE: 525265

A.T.S.: 525287

APOTECÀRIA: 525020

ESCOLA D'ALT: 525083

Pàgina sanitària

HIPERTENSIO

Continuant amb el tema de la hipertensió hem de dir que és una malaltia que no respecta, sexe, edat, condició social, persones tranquil·les o nervioses. Amb freqüència la hipertensió arterial és el resultat d'un estil propi de vida, stress, règim alimentici, etc.

Els factors més importants, que favoreixen l'aparició de la hipertensió essencial són: L'excés de pes i el consum elevat de sal, i els altres, no menys importants, són: El tabac, el stress, la manca d'exercici, i les begudes alcohòliques

están diagnosticats, és a dir que són coneixedors de la seva malaltia

Uns dels perills més importants d'aquesta malaltia és el fet de pasar desapercebuda per moltes de les persones que la pateixen, basta dir que dels 5 milions d'hipertens que hi ha, sols 2.5 milions

La hipertensió, per desgràcia, en un 80-90 % de les vegades no té una causa determinada i només en un 10-20% ve determinada per una malaltia orgànica i és llavors que l'anomenam com hipertensió "secundària". Habitualment, un pic tractada la malaltia que la produeix, la hipertensió desapareix o millora.

Pàgina sanitària

HIPERTENSIÓ

dieta, són suficients per controlar els valors tensionals.

Normalment, el metge li receptarà una medicació. És molt important que segueixi les seves instruccions de com i quan ho ha de fer.

En cap circumstància deixareu de prendre la medicació, ni alterareu la dosificació, penseu que el vostre cos estava acostumat durant molts d'anys a mantenir unes xifres elevades i la tornada a la normalitat tardarà algun temps en produir-se, pel que és molt normal que al començament d'un tractament efectiu es presentin molèsties de tot tipus.

Aquesta manca de simptomatologia fa que de vegades les conseqüències de la hipertensió siguin tan greus, lesions renals, cardíaques, cerebrals.

Una vegada la hipertensió "esencial" és diagnosticada i tractada pel metge, el malalt té en les seves mans el disminuir els riscos de la seva salut, ja que la hipertensió essencial no es cura per ella mateixa. Molt al contrari tendeix a empitjorar amb el pas del temps.

El tractament de la hipertensió dependrà molt de les xifres de tensió obtingudes pel metge amb relació de l'edat del pacient. Normalment davant una hipertensió lleu, un canvi del règim de vida, una dieta adequada, perdua de pes i eliminar la sal de la

"140/90"
SON ELS VALORS MÀXIMS DE LA NORMALITAT
DE LA TENSIO ARTERIAL, SEGONS L'ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT (O.M.S.)

Abaix amb la tensió

Els grans fracassos en el tractament de la hipertensió, venen desencadenats, la majoria de les vegades, per la comoditat del malalt, penseu que tant important o més és el dur bé el règim de vida imposat pel metge, com la correcta administració del medicament prescrit i que sobretot la SAL és la nostra major enemiga. La hipertensió produeix avui en dia més morts que el càncer i la tuberculosi plegades. És la malaltia més estesa al món civilitzat, i és per això que se l'anomena l' "ASSESSINA SILENCIOSA".

Joel Luis Conesa

RECEPTES DE CUINA

(Gastronomia Balear)

Ara és el temps de la caça. Malgrat que sigui una mala època pels animalons, especialment pels ocells (tords, perdius,...), conills, etc. Vull recomendar-vos alguns plats exquisits amb aquestes preses.

Com a primer plat vos recomendaria un marevellós "ARROS BRUT".

INGREDIENTS: per 6 persones..

- tres tasses d'arròs.
- tres tords.
- dos colomins.
- 300 gr. de conill.
- 200 gr. de pèsols tendres.
- 500 gr. d'esclata-sangs.
- 200 gr. de costelles de porc.
- dues carxofes tendres.
- mitja tassa d'oli d'oliva.
- una ceba grossa.
- tres tomàtiques de ramellet.
- una picada d'all i julivert.
- sis fils de safrà.
- sal i pebre bo.

PREPARACIÓ:

Netejar els tords i colomins. Aprofitar-ho tot, fins i tot els ventres, que es buidaran, obriran amb unes tisores i rentaran amb aigua, sal i suc de llimona. Tallar les aus en quarts, el conill en sis trossos i rentar, igual que la costella de porc.

Desgranar els pèsols. Llevar les fulles velles a les carxofes i tallar en vuit trossos cada una d'elles. Pelar la ceba i les tomàtiques. Picar menut i separat. Rentar i picar el julivert. Rentar els esclata-sangs cuidadosament i tallar en dos trossos. Torrar els fils de safrà damunt un paper d'estrassa col·locat damunt la planxa. Es crema ràpidament.

Encalentir l'oli en una greixonera i sofregir la ceba, una vegada daurada afegir-hi la tomàtiga. Quan forma una salsa juntar-hi la carn. Remenar-ho perquè no s'aferri al cul de la greixonera. Salpebrar i regar amb deu tasses d'aigua. Deixar bullir dolçament fins que les carns estiguin quasi cuites. Ara ficar-hi l'arròs juntament amb les verdures i els esclata-sangs. Deixar coure durant uns vint minuts, aproximadament. Mentrestant juntar la picada de julivert amb el safrà. Uns segons abans d'apartar-ho del foc recollir la picada amb un poc de brou i regar l'arròs. Finalment deixar-lo reposar durant un minut abans de servir-lo.

De segon plat:

TURDS AMB ESCLATA-SANGS.

INGREDIENTS: per 4 persones.

- vuit tords.
- 700 gr. d'esclata-sangs.
- una ceba grossa.
- dues tomàtigs.
- quatre dents d'all.
- un manadet de julivert.
- una taça de vi sec.
- 100 gr. de saïm de porc.
- sal i pebre bo.

PREPARACIÓ:

Una vegada plomats els tords i rentats, reservant el fetge. Pelar la ceba i les tomàtigs. Encalentir el saïm i daurar els tords, ara posar-hi la ceba i deixar-li fer fins que estigui sucosa. Afegir-hi la tomàtiga. Una vegada frita regar amb una tassa d'aigua, vi sec i salpebrar. Deixar coure fins que tot sigui molt tendre. Finalment posar-hi els esclata-sangs nets i tallats a quatre trossos, deixar-los pegar un bull i servir.

Fa poc temps han estat les Verges i per això com a plat dolç vos recomanaria un bon plat de bunyols de vent.

BUNYOLS DE VENT:

INGREDIENTS: per a 6 persones.

- 200 gr. de farina fluixa.
 - dues tasses d'aigua.
 - una tassa d'oli d'oliva.
 - mitja dotzena d'ous frescs.
- PER FREGIR**
- abundant oli d'oliva.
 - 100 gr. de sucre pols per adornar.

PREPARACIÓ:

Posar dins una cacerola esmaltada l'aigua i l'oli. Posar-la damunt el foc, ha de ser viu; quan el líquid comenci a bullir, posar-hi foc dolç i afegir-hi la farina, poc a poc perquè no formi grums.

Remenar contínuament amb l'espàtula de fusta, perquè no s'aferri.

La pasta estarà en el seu punt quan al remenar-la s'enrevolti a l'espàtula i el fons de la cacerola quedi net.

Apartar la cacerola del foc, sinó la pasta es desferrará de l'espàtula, signe de massa cuit.

Abocar la pasta en un llenç impecable i deixar-la refredar.

A continuació posar-la en un gibrell i mesclar-li els ous, un a un, procurant que la pasta quedi homogènia.

Encalentir dins una pella abundant oli d'oliva i fregir porcions de pasta del tamany d'una nou petita.

Escórrer l'oli.

Una vegada frita, empolvar amb gran quantitat de sucre pols. Si han de servir-se calents, s'hi posa sucre normal o mel.

Al proper número, vos presentaré altres tres plats de la succulenta Gastronomia Balear.

BULLIT

de notícies

A CA MAGRE TOT SON PUÇES

Al Poliesportiu Municipal l'únic que pareixia anar bé eren els arbres que l'enrevoltaven i aquests han sofert l'acció de quatre "ecologistes" que els han "arreglat".

!! PERE, TORNA !!

Des de que el rector Pere ha fuit a Barcelona els feligressos demanen a crits que torni aviat perquè el substitut que va deixar els eixordarà. A més a més no va deixar ningú per a repartir les seves revistes pel que a nosaltres també ens criden. Apart d'això, n'hi ha que enyoren la nostra estimada Pàgina Bíblica.

L'ESCOLA DE MÚSICA ÉS NOTÍCIA

L'escola de Música és notícia degut a dues necessitats. Necessita un piano i per la qual cosa ha posat en venda uns billets d'una rifa d'una torre de música. Des d'aquí animam a la seva col.laboració. S'accepten aportacions voluntàries.

L'altra necessitat és un local definitiu. El que té ara és molt sol.licitat pel grup d'esplai.

PRÀCTIQUES D'EXECALLAR

Algú molt despistat, es va pensar que els arbres del camp de futbol eren per fer oposicions a execallador i els va coronar.

NORMES SUBSIDIÀRIES

En posar en marxa les Normes Subsidiàries els carrers de Maria s'enrajolaran de "Porcelacosa".

NOTA D'AJUNTAMENT

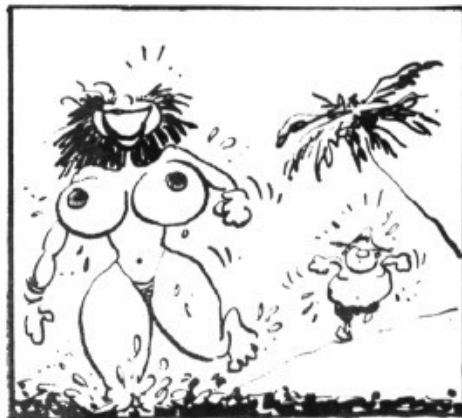
Tota la pagesia interessada amb el projecte de Turisme Rural, han de matricular a l'ajuntament totes les seves someres, que no pateixen la peste equina, a la fi de poder passetjar als turistes.

ITINERARI: Ses Passadores, Roqueta, Sa Font,.....

L'OPOSICIÓ DENANA DESTAPE

Es sap de bones llengües que els regidors d'A.P. no tornaran als plens fins que no es destapi la "placa d'En Simó", que ara està tapada per un quadre del ja internacional Pere Alemany.

BULLIT de notícies

SON ROIG

Ens pensam, encara que no és molt segur, que per poder acampar al Camping de Son Roig s'hauran de passar les proves de normalització lingüística.

APARATETS PER LA SORDERA

Ens ha arribat la notícia que al nostre poble posaran una botiga d'aparatets per la sordera, perquè entre els pitos dels camions d'en Fontanet de Palma, el soroll d'en Pito, la música estereo del capellà i els tambors de l'amo en Tomeu, ben aviat ens quedarem sords.

A VIURE QUE SÓN DOS DIES

Els nostres majors ens han sortit molt marxosos, no n'han sortit d'una i ja en preparen una altra. Que cada vegada siguin més i que no baixi el ritme.

COM UN LLIBRE OBERT

La xerradeta amb Miquel Torelló, ex-batle, ens fa veure amb gran transparència que una cosa és una cosa i una cosa és s'altra.

NI EN CARL LEWIS

El practicant, quan veu En Tomeu el municipal, va correguent cap a ell per demanar-li si l'ex-batle desitja res d'ell. I és que s'ha de complir en la tasca encomanada i més si ho diu l'autoritat.

ANEM A CIUTAT BEN ARREGLATS

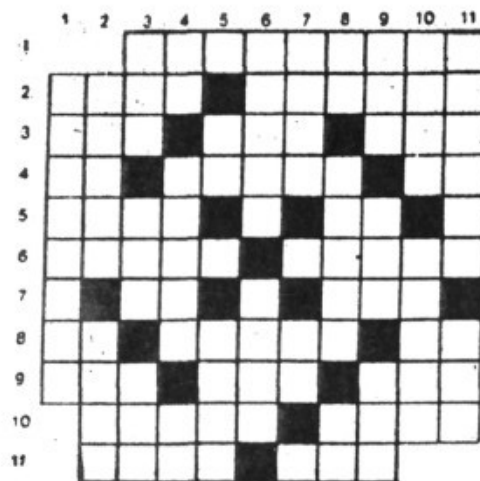
Prenguent bona nota de les manifestacions de l'ex-batle a "Sa Xerradeta", a partir d'ara per evitar fer el ridícul no podrem anar a Ciutat vestits de pagès i ens han dit que a una propera reunió de la Comissió de Govern, U.M farà una proposta peraprovar l'uniforme oficial de batle i regidors del nostre Ajuntament. Del projecte s'encarregarà n'Adolfo Domínguez per tal que el disseny sigui l'apropiat i a l'hora d'anar a Ciutat no fer, de "cap de ses maneres", el RIDÍCUL.

PASSATEMPS

ENCREUAT: HORIZONTALS.— 1: Dir que tanmateix tot anirà malament. 2: Pegues de morros a terra. Noble aragonès, col·laborador de Jaume I a la conquesta de Mallorca. 3: Faig un buit en el tall d'un instrument. La Terra. Ni un. 4: Matricula de Taiwan. Cama d'uns calçons. La lletra rho de l'alfabet grec. 5: Recipient per a fer-hi el dinar. Pronom neutre. 6: Unitat monetària de Nigèria. La més destacada de les candidatures a Miss Top-less, celebrat a Magaluf, pel seu caràcter de "tigre". 7: Antic Testament. Un dels rius europeus més importants. 8: Nota musical. Arambí, acosti. Grau de vivesa d'un color. 9: Una droga. Signe zodiacal. Tija prima del blat. 10: Determinat punt del crani. Fill de Dèdal, tancat amb son pare al laberint de Creta. 11: Compost de parts diferents. Cada llibre d'una enciclopèdia.

VERTICALS.— 1: Pintor que va viure molts d'anys a Alard (Manolo...), que ara ha tornat de fer una exposició a Los Angeles. 2: Estrella grossa. Ric, abundant. 3: Títol nobiliari. Personatge bíblic. Institut Nacional d'Indústria. 4: Article salat. S'envia amb un segell. Nou. 5: Al joc de cartes, cada passada o donada. Fossa, forat. 6: Nom de la mare de Blanquerna, a la novel·la de Ramon Llull. Militar holandès que expulsà els portuguesos i castellans de les Índies Orientals. 7: Dona molt jove. Matricula de Toledo. 8: La manera de dir "sí" d'un papissot (al revés). Una flor. Heroi epònim dels jonis, fill d'Apol·lo. 9: Pedra. Tiria. Discoteca mallorquina on se va elegir fa poc Miss Top-less de Dinamarca. 10: Caminar cap a un lloc. Passa de fora a dins. 11: Revista danesa que ha organitzat l'elecció de Miss Top-less a Mallorca. Escoltar.

ELS DETECTIUS,

En Pau Holmes i En Tòfol Boira, s'enfronten a un homicidi. Un important home de negocis, ha estat assassinat a dins casa seva. Segons pareix, el motiu fou una venjança personal. Dies abans, havia realitzat una operació en la que es va fer seva una important empresa deixant dins la ruïna a varies persones.

Com cada matí, En Pere Calafat es disposava a sortir de casa seva. Va agafar el capell, el bastó, el maletí i la pipa i va sortir a l'entrador. En aquell moment, algú va tocar a la porta. Ja que ell es trobava molt prop de la mateixa, no va esperar que la criada l'obris i ho va fer ell. La porta, de vidres opacs, deixava passar el llum de l'interior i des de fora es veia quan algú s'acostava a obrir-la.

Ni tant sols va arribar a tocar el pany quan un tir fet des de fora va atravesar el vidre ferint-lo mortalment. La criada va tenir el temps just de guaitar al jardí després d'escoltar el tir i veure a un home que corria amb una arma de foc. Res es podia fer ja per En Pere i vora el seu cadàver es va trobar un casquet de bala. El culpable fou detingut i identificat per la criada, però els nostres amics demostraren molt aviat que era innocent i que la senyora havia mentit. Sabeu per què?

Carrerany Esportiu

TORNEIG DE BILLAR AMERICÀ

El passat dia 12 de Novembre, es va celebrar a Santa Eugènia el "I Gran Torneig TAUJA de Billar Americà a Contra-Rellotge" amb més de setanta inscrits, nou dels quals eren del nostre poble i amb premis bastant interessants.

Aquest sistema de joc, tracta d'anar entrant totes les bolles menys la bolla blanca i si alguna de les bolles surt fora de la taula ja es queda desqualificat, tot això, en el mínim de temps possible ja que el que ho fa més aviat, és el que guanya la partida.

Ja feia una estona que havien tocat les 10 hores de la nit quan va començar la primera volta i al final de la mateixa, havien realitzat el millor temps En Jaume Ferriol seguit per En Pere Antoni Torelló, els dos de Maria.

Aquestes classificacions es varen guardar fins quasi el final de la segona volta. En aquesta el que va marcar el menor temps amb un registre de 2:08 i es va classificar en la primera posició, va ésser el jugador de Ciutat En Javier Antequera.

La classificació final va quedar de la manera que segueix:

- 1- Javier Antequera, de Ciutat, 25.000'- ptes. i trofeu.- 2:08
- 2- Jaume Ferriol, de Maria de la Salut, 10.000'- ptes i trofeu.- 2:19
- 3- Pere Antoni Torelló, de Maria de la Salut, 5.000'- ptes i trofeu.- 2:21

4- Antoni Sanchez, de Santa Eugènia, trofeu.- 2:22

5- Miquel Barceló, de Santa Maria, trofeu.- 2:28

6- Tomeu Amengual, de Santa Eugènia, trofeu.- 2:30

El darrer classificat va ésser En Rafel Bestard de Sta. Eugènia.- 6:42

Hi havia un premi per a la primera dona classificada de 5.000'- ptes. i trofeu. Aquests varen ésser per Na Sebastiana Sastre de Santa Eugènia amb un temps de 6:06.

Els jugadors del nostre poble que participaren, a més d'En Jaume Ferriol i

En Pere Antoni Torelló, varen ésser aquests: En Mateu Montamarta, En Miquel Torrens, En Bernat Mascaró, En Joan Quetglas, En Guillem Tugores, En Rafel Castelló i En Guillem Mascaró.

Miquel Morey i Mas.

SOLUCIONS

A LA

PÀGINA DE

PASSATEMPS:

El motius que demostraven que aquell home era innocent i que tot estava preparat per la ciutat, era clar. El fet de que es trobés un cadàver de dona a la ciutat era una prova més que la que estava esperant a la ciutat. El fet de que la ciutat no corresponia a la ciutat que la ciutat estava esperant a la ciutat. El fet de que la ciutat no corresponia a la ciutat que la ciutat estava esperant a la ciutat.

Carrerany

Esportiu

TEMPS DE REFLEXIÓ

El tancament de la temporada ciclista pel que fa al ciclisme de Maria de la Salut, va arribar amb la disputa del Campionat de les Balears organitzat pel Club Ciclista de la nostra localitat i del qual informarem a l'edició anterior de FENT CARRERANY. La finalització de l'any 1.988 no ha de passar desapercebuda, sinó que ha de servir per reflexionar i fer balanç tant dels encerts com dels errors, ja sien a nivell individual o col·lectiu.

Tots sabem que als principis del Club Ciclista eren dues les diades ciclistes que s'organitzaven a Maria: El dia del Corpus, la carrera d'aniversari de la fundació i les carreres amb motiu de les Festes de la Mare de Déu. La segona es segueix organitzant, mentre que la primera s'ha substituïda per la competició social del Gran Premi Pla de Mallorca i els dos darrers anys s'hi ha afegit el Campionat de les Balears social.

Sense cap dubte, podem assegurar que el Pla de Mallorca és la competició que més expectació ha despertat entre els aficionats del nostre poble. Ha estat una prova que ha tenguut una destacada participació dels corredors del Club Ciclista de Maria de la Salut; el segon lloc d'Antoni Mulet (1985) o de Rafel Ferriol (1986) i els primers absoluts aconseguits per Simó Darder (1987) o per en Manuel Fernández (1988) així ho demostren.

L'any 1.988 ha estat el que més llicències de corredors hi ha hagut a Maria. Ha estat també l'any en què els corredors del nostre poble, ja sia amb els colors del C.C. Maria o amb els de Sta. Margalida, han dominat més a la competició del Pla de Mallorca o a les carreres socials de la nostra comarca. Però tots sabem que aquest domini s'ha convertit amb una rivalitat esportiva dins les carreres, la qual s'ha transformada amb una divisió profunda dels seguidors del ciclisme a la nostra vila.

Aquesta és la gran assignatura pendent que tots els qui d'una o altra manera estan relacionats amb el ciclisme de la nostra localitat hem d'aconseguir superar. Dèiem abans que fer memòria és repasar els errors i els encerts. Facem memòria de les virtuts i els defectes de cadascú dels altres. Intentem que les primeres superin els segons. Si ho aconseguim, tndrem una nova alegria que afegir a les que la temporada ciclista recentment finalitzada ens ha proporcionat.

ANTONI MULET:

El major dels germans Mulet, malgrat que una malaltia no li permeté de fer una bona preparació hivernal, ha aconseguit la temporada més completa del seu gran historial esportiu. Per aquest motiu ha estat un corredor ben cotitzat i ha tenguut ofertes interessants per canviar d'equip i estar a les ordres del millor director de l'àmbit ciclista balear, En Tomeu "Rodetes".

Però N'Antoni ha començat fa poc temps a fer feina i les seves ocupacions professionals no li permeten una adequada preparació per militar amb una potent esquadra, motiu pel qual, militarà un any més a les files del C.C. Caimari.

Tomeu Arbona.

Carrerany

Esportiu

S'ESCACS A MARIA

LA SORT NO ACOMPANYA AL CLUB D'ESCACS.

Per primera vegada en la història d'aquest club, dos equips, un a segona i l'altre a tercera, han participat al campionat de Mallorca. Mig punt no ha fet possible anar a la fase d'ascens a 1ª. Un empat desafortunat dins Son Espanyolet i la derrota imprevista, per incomparecència, del Sa Pobla (màxim favorit) també dins Son Espanyolet han privat d'assistir al nostre club a la fase d'ascens.

En línies generals, l'actuació es pot qualificar de normal, ara començarà la vertadera batalla per aconseguir mantenir la categoria.

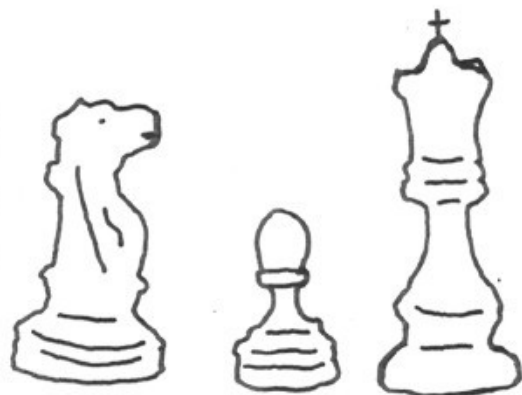
Almenys, podem dir que es parteix en primer lloc d'un grup de 6 equips i on els tres darrers baixaran a 3ª Regional. Com a data estadística, aquesta va esser la classificació final del grup segon de la Segona Regional:

- 1- Marratxi 4 punts.
- 2- Son Espanyolet . . 3'5 "
- 3- Sa Pobla 3 "
- 4- Maria 2'5 "
- 5- Porreres 1'5 "
- 6- Lloseta 0'5 "

L'EQUIP B: ACONSEGUIR LA PENÚLTIMA POSICIÓ A 3ª REGIONAL

Només una victòria i un empat és un pobre bagatge des del punt de vista esportiu, però l'objectiu és el de promocionar els al·lots que varen realitzar el primer curs d'escacs i mantenir en forma aquells jugadors que descansen o estan en baixa forma i que qualche dia són necessaris al primer equip. El sacrifici i la il·lusió de jugadors com En Simó Frau, En Miquel Ferriol i En Sebastià Darder, així com les promeses Miquel Mascaró, Pere Bunyola Sinkonen, Pere Antoni Bunyola Oliver i de forma especial la màxima de

l'escacs mariando, En Francisco Mestre, els ha servit per adquirir una experiència fonamental i per altre lloc, posar cada dia més difícil qui han d'esser els integrants del primer equip. Ells també inicien una altra fase, l'anomenada de consolació, que disputen els equips situats entre els llocs 6è al 13è.

Altres activitats del Club:

-Per segon any, ja s'han posat a la venda bitllets de loteria de Nadal, amb el mateix número de l'any passat, el 27.246, ja que varem treure, repeteixen!; la qual cosa ha provocat que quedin molts pocs bitllets.

-La campanya de socis està en marxa i s'espera la col·laboració dels amants d'aquest dinàmic joc.

-Quasi segur que per Nadal es celebrarà el segon torneig de partides "Semi-ràpides".

-A finals de gener es començarà el segon curs d'escacs obert al públic infantil i adult, i com no a tots els socis.

Enric Pozo Mas.

INDEX

AGRICULTURA:

Sa Farinera I.....	24
Sa Farinera II.....	46
Sa Farinera III.....	70

AMB UNA MICA D'IMAGINACIÓ:

	265

ARTICLES VARIS:

L'Ajuntament no compleix la Llei.....	3
El que s'ha escrit de Maria.....	4
Taula redona Tercera Edat.....	7
D'un jove a uns majors.....	9
De la matèria, lallum i les substàncies.....	71
Consells locals de joventut.....	91
El poble a favor del metge i ATS.....	108
Cartes Lliteràries.....	112
Cartes Lliteràries.....	137
Ja hi tornam esser.....	173
No hi ha més cec que qui no hi vol veure.....	211
El poder telefònic de Madriz.....	236
Una imatge mal més que mil paraules.....	255
Qualque cosa més que gamberros.....	256
Torna Nadal.....	264
El dia de l'investidura.....	268

BULLIT DE NOTICIES:

	10
	30
	52
	76
	99
	120
	144
	168
	194
	220
	246
	274

CAIXO DE SASTRE:

	259

CARRERANY ESPORTIU:

Club d'escacs de Maria.....	18
Miquel Mestre, President de Cop de Gas.....	38
Calendari Jocs Escolars.....	40
Volta ciclista al Pla de Mallorca.....	62
Mes mal tard que mai.....	86
Trial Indoor Maria de la Salut.....	108
IV Gran Premi Pla de Mallorca de Ciclisme.....	130

II Enduro Maria-88.....	153
VI torneig de Futbol-Sala.....	177
10 anys d'escacs a Maria.....	204
C.C. Maria de la Salut.....	206
Resultats VI Torneig de Futbol-sala.....	228
Trofeu Ciclista Mare de Déu de la Salut.....	230
IV Trial Indoor.....	249
Temps de reflexió.....	277

CASA DE LA VILA:

Comissió del dia 1 de desembre.....	17
Comissió de Govern;29-12,15-01 i 26-01.....	36
Comissió de Govern 12 de febrer.....	60
Comissió de Govern 11 de març.....	81
Ple del dia 18 de març.....	81
Comissió de Govern de dia 8 d'abril.....	96
Ple del dia 15 d'abril.....	96
Comissió de Govern de dia 28 d'abril.....	129
Ple del dia 18 de maig.....	129
Comissió de Govern de dia 25 de maig.....	129
Ple del dia 30 de maig.....	150
Ple del dia 17 de juny.....	150
Pressupost Municipal per l'any 1988.....	150
Comissió de Govern de dia 30 de juny.....	175
Comissió de Govern de dia 14 de juliol.....	175
Comissió de Govern de dia 11 d'agost.....	202
Comissió de Govern de dia 25 d'agost.....	203
Ple del dia 16 de setembre.....	227
Comissió de Govern de dia 22 de setembre.....	238
Comissió de Govern de dia 13 d'octubre.....	238
Comissió de Govern de dia 27 d'octubre.....	260
Ple del dia 31 d'octubre.....	260
Comissió de Govern de dia 10 de novembre.....	260

COLUMNA DE LA LLENGUA:

Lèxic Nadalenc.....	5
De baix a d'alt, del més petit al més gran.....	26
Apedregar les teulades pròpies.....	43
Normalització Llingüística.....	74
Vaga, vagos i esquirols.....	135
Vocabulari estiuenç.....	161
Sants, articles i diminutius.....	191

CORREU OBERT:

Gamberros.....	12
Cop de Gas contesta.....	34
Tots no tant sants.....	56
Un gra d'arena.....	83
Carta al poble.....	101
A Antoni Lluç Mas.....	124
A Miquel Oliver Roig.....	148
Que passa a l'escola.....	169
Els noms dels carrers.....	198
Queixa damunt membres del "Patriarca".....	241

DEMOGRAFIA:

	12
	32
	54
	78
	101
	118
	142
	166
	196
	222
	237
	269

DES DEL BALCO DE LA SALA:

	93
	151
	174
Discurs de'n Magi Ferriol,.....	240

EDITORIAL I SUMARI:

	2
	22
	42
	66
	90
	110
	134
	158
	182
	210
	234
	254

EDUCACIÓ:

D'esquena a l'escola,.....	14
IV Trobada d'Escoles mallorquines a Soller,.....	80
Educació,.....	141
Professors de què,.....	145
Educació d'adults,.....	163
Hans Christian Andersen,.....	214
Resenyes Bibliogràfiques,.....	261
Els dominis de l'article salat,.....	262

FEIM CARRERANY:

	20
	40
	64
	88
	109
	132
	156
	180
Estat de comptes de "Fent Carrerany",.....	183

	212
	232
	252
	280

FESTES:

Sa festa des ball de bot,.....	61
Festa del Pedal,.....	162
Programa de Festes Maria-88,.....	184
Festes passades,.....	212
Imatges de les Festes,.....	219

HERBES, LES:

L'all i camamil·la,.....	226
Fonoll i lloré,.....	245
Borratja i ortiga,.....	258

INFORMACIONS:

Programació mes de gener de Ràdio Maria,.....	17
Trobada Grups D'esplai,.....	97
Concentració de la Tercera Edat,.....	119
Donants de Sang,.....	119
Enquesta: Un any d'activitat Municipal,.....	128
Consells damunt seguretat ciutadana,.....	142
Es Rebrot informa,.....	152
Es Rebrot informa,.....	176
Premis 31 de Desembre,.....	223
Associació de Pares d'alumnes,.....	224
Loteria de Nadal,.....	239

NATURA:

Llei de protecció als animals,.....	97
S'Albufera,.....	159
S'Albufera,.....	193

PÀGINA BÍBLICA:

Que tots siguin ú...(Jo.17,2),.....	15
Un fill insentat és una calamitat,.....	29
La temptació ve dels gustos propis,.....	51
Feis-me enfora aquest mal glop(Marc.14,35),.....	75
Jesucrist és de carn i os(Lluc24,35-48),.....	107
Confirmació,.....	117
Això es el meu cos, (Cor. 11,23-29),.....	141
Ningú no tornarà a fer-los por(Je23,1-6),.....	167
El drac s'aturà davant la dona(Apo.12-4),.....	190
Feliços els pobres(Lc.6-20),.....	224

PÀGINA SANITARIA:

Els cucs,.....	8
Els Antibiótics I,.....	27
La cafeïna,.....	37
L'obesitat,.....	44
Els Antibiótics II,.....	50
Els bolets,.....	216

Hipertensió.....	235
Hipertensió.....	270

PASSATEMPS:	
	248
	276

POEMES I GLOSES:	
Nadal.....	13
	33
	55
Jesucrist.....	78
Pobre cavall d'ànima ferida.....	102
Sa Corema.....	122
Batre.....	146
Batre.....	172
A La Mare de Déu de la Salut.....	197
	218

RECEPTES DE CUINA:	
	272

REPORTATGES:	
Prensa Forana.....	14
Un exemple de laboriositat.....	23
Cinc anys d'Autonomia.....	45
Estatut, Parlament i Autonomia.....	67
Jornada Gran per la Tercera Edat.....	68
Un rellotge de sol.....	82
El foc és perillós.....	111
Parròquia.....	113
Confirmació.....	137
Normalització dels Carrers.....	143
Excursió a Eivissa.....	167
Sa Calobra.....	189
Restes Prehistòriques.....	213
Temps de matances.....	257

TEMPS:	
	12
	32
	54
	78
	101
	118
	142
	166
	196
	222
	237

TELÈFONS D'INTERÈS:	
	225
	237

	269

XERRADETA, SA:	
Biel Bergas; Nou president de Fent Carrerany.....	6
L'amo en Magí "Nadal".....	28
Pere Mas President de la Tercera Edat.....	48
En Pere des Molí.....	72
L'amo en Toni regalat.....	94
L'amo en Toni regalat.....	114
Sebastià Miralles, President Local D'A.P.....	138
En L'amo en Joan Colombram.....	164
En L'amo en Joan Colombram.....	186
En Miquel Torelló "ex-batlle".....	242
En Magí Ferriol, batlle de Maria.....	266